

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nekoliko kritike o Schmerlingovem predlogu.

(Dalje.)

Sicer so ti hvalivci tudi še v drugem pomenu čudni ljudje. Leta 1884 je pristaš teh dvoobraznih hvalivcev, dr. Viktor Russ, izdal brošuro: „Der Sprachenstreit in Oesterreich“, v kateri knjižici pripoznava popolnem to za Praško deželno nadsodišče glede na notranjo službo, kar zaukazuje, oziroma naroča letos [Pražakova naredba. Dr. Russ je bil, mimo grede povedano, kakor se spodobi, ravno vsled tega letos „bolan“ istega dne, ko je minister Pražak zagovarjal svojo naredbo v odgovoru na dr. Maggovo interpelacijo. Najbrže da Schmerling ni vedel več za prepričanje liberalnega Russa in nje govih pristašev, katero je dr. Russ v svojem in gotovo tudi v imenu in zmislu svojih pristašev objavil pred vsem svetom še pred 2 letoma! Iz vsega tega pa Schmerling izpozna, kako igrajo zdaj liberalci z njegovim imenom, in kdo ve, da ga niso liberalci sami spravili na led, da jim je napravil uslugo s predlogom, kateri je glede na notranjo svojo moč preslab v primeri z duševnimi močmi, s katerimi se je ta državnik odlikoval za prejšnjih dob.

Tretji „preudarek“ trdi, kakor da bi Pražakova naredba od 23. sept. t. l. „nasprotovala temu načelu, namreč o neobhodni potrebi nemščine kot službenega jezika v interesu države in jednotne uprave“. Videli smo, da to „načelo“ nima zaslombe ne v zakonu, ne v neobhodni potrebi, ako bi torej Pražakova naredba tudi nasprotovala temu, bi se ne zagrešila ne proti zakonu, ne proti državni neobhodnosti, in ministru Pražaku bi bil za ta del kaj lahek odgovor. Tretji „preudarek“ kot posledica prvih dveh visi torej v zraku, kakor sta brez podstave prva dva „preudarka“ sama, in nam se je, torej samo čuditi, kako more tak veljak, kakor je Schmerling, s takimi pomisliki na dan pred tako odličnim zbor, kakoršen je gospodska zbornica.

Pa morda je veljavniše četrti „preudarek“, ki trdi, za Pražakova naredba „se ne zлага s ponovljenimi izjavami ministerskega predsednika“. Mi smo že omenili ob drugi priliki, da grof Taaffe pridru-

žuje po svojih izjavah v jezikovnem odseku vladi „izvrševalno pravico o uredbi službenega jezika.“ Dokler ni čl. XIX osnovnih zakonov izvršen s podrejenimi določbami, se taki pravici ne more nihče upirati.

Grof Taaffe pa ni trdil, da mora biti službeni jezik v notranjem povsod zgoli nemščina; naopak, ravno on je ob isti priliki navedel razne dežele, s katerih raznimi potrebami je hotel dokazati, da je tu potrebna nemščina, tam pa kak drugi jezik. On je poudarjal, da se je vladi držati po potrebah dežel. Pražakova naredba pa odgovarja jedni takih potreb v deželah, kjer prebivajo Čehi v velikih skupinah. Torej ne nasprotuje Pražakova naredba Taaffejevi izjavi, ki jo je razglasil v jezikovnem odseku, in ravno na tem mestu je bila izjava važna in ostane veljavna sebosno tudi glede na četrti „preudarek“ Schmerlingovega predloga.

Pa tudi brez take izjave je umeti Pražakovo naredbo kot v soglasji Taaffejevega programa, kateremu je vodilo „sporazumljenje“. Poslednje se je še vedno tako umelo, da je Taaffejeva naloga, sebosno rešiti narodnostno vprašanje v zmislu ustavnega člena XIX. Kako more po tem Schmerling nahajati nasprotje mej Taaffejem in Pražakovo naredbo, katera poslednja ni nič drugega kot majhen del izvršbe imenovanega člena?

Konečno ni ne Taaffejeva, ne kaka druga vlada taka, ki bi imela veljavo zakona; to se vidi že iz tega, da mora vlada Taaffejeva mnogo popravljati, kar so zagrešile prejšnje vlade, in da bodo zopet druge vlade spreminjale, kar ukrene ali uvede sedanja vlada.

Ravno glede na ravnopravnost narodov so vlade bolj ali manj, vsekakor pa malo omejene, to pa zato, ker narodi neso še izvršili s podrejenimi zakoni člena XIX. Ravno zaradi tega se hudujejo zdaj te, zdaj one stranke nad vsakodobno vlado. Ali te vlade so za mnogo neomejene, ker jih narodi neso omejili, in dokler imajo vlade tako prostost, toliko svobodnega gibanja v okviru osnovnega zakona v členu XIX., dotlej tudi se ne zagrešó, da bi jih mogli obsojevati. In če Schmerling naročuje preiskovati Pražakovo naredbo, ni moči najti kriterija v ustavi sami, da bi se uničila ta

naredba. Kriterij je jedino v členu XIX., iz tega pa vsak spozna, da Pražakova naredba ne nasprotuje, ampak naravnost po svojem omenjenem obsegu izvršuje člen XIX. Opozicija se ve da neče imeti takega spoznanja, ali tudi orožja nema, da bi mogla spodbiti spoznanje onih narodov, katerim ugaja Pražakova naredba.

Ko bi opozicija orožje imela, bi ne snovala novih predlogov, kakeršen je Scharschmidov jezikovni predlog; ravno zaradi tega pa je smešno, da stavljajo vladi interpelacije ali pa proti njej predloge, kakoršen je Schmerlingov. To velja ne samo za levico, nego tudi za desnico, saj tudi ona ima še več povodov za interpelacije in pritožbe; ali vse to ne izda več, kot da se izrazi nejevolje nasproti raznim vladnim ukrepom, in skušnja uči, da je še toliko krepko izražena nejevolja jako onemogla!

Iz tega je zopet razvidno, da vlado je treba prej ukleniti v podrejene paragrafe, izvajane iz člena XIX., predno bodo imeli interpelacije in predlogi v narodnostnem oziru kak odločilen pomen.

Drugače je se ve da, ako se umetno izpod mikajo tla ustave in se delajo zatožbe in pritožbe na podstavi prejšnjih določeb, ko ni bilo še sedanje ustave. Ali na taka tla ni treba hoditi niti vladi, niti in še manj narodom, katerim so se že prej in doslej godile krivice. Zato menim, da je neutemeljen tudi peti „preudarek“ Schmerlingovega predloga, s katerim očita, kakor bi se Pražakova naredba ne zlagala „z več določbami“ najvišjega patenta od 3. maja 1853. Pražak je sicer že odgovarjal na Maggovo interpelacijo z oporo na ta patent. Ali tudi minister Pražak utegne naravnost opirati se na svobodo, katera je njemu podeljena v členu XIX., katera svoboda se začinja za vsakega ministra veliko pozneje po l. 1853.

Pa tudi brez tega je „preudarek“ Schmerlingov logično omahljiv, ker, ako govori samo o „več“, ne pa o vseh določbah navedenega patenta, je že samo iz navadne logike sklepati, da utegne patent obsezati tudi takih določeb, s katerimi se zлага Pražakova naredba. In v najhujšem slučaju je Pražakova naredba taka, katera more obstati pred patentom od 1853. Kajti ako je obveljal notranji

LISTEK.

Carigrad.

(Po D' Amicisu.)

M o s t.

(Dalje.)

Ta maškerada narodov stopa v parobrode, ki vsaki trenotek odrivajo v Skader, v vasi ob Bosporu, v predmestju na Zlatemrogu; to pustno šemstvo se razliva po Carigradu, po trgoviščih, po džamijah, po fanarskem in balatskem predmestju, tja do najdaljših predelov Marmarskega morja; vali se na frankovsko obrežje, na desno proti sultanovim palačam, na levo proti visokim predelom na Peri, od koder se vrača zopet na most skozi brezštetne uličice, ki se zvijajo vzdolj gričevih strani; — in tako se družijo Azija z Evropo z desetimi mesti, sto predmestji, v eno mrežo opravkov, spletek, skrivnostij, tako da se pamet straši.

Zdi se, da ta prizor bi moral veseliti človeka. Ni tako. Ko mine prvo ostrmljenje, poblede slovesne barve: to ni več velika pustna obhodnja, je celo človeštvo, vrsteče se tukaj s svojimi norijami, z neskončnim neskladom svojih ver in postav. To je

potovanje propalih narodov, ponižanih plemen; neizmernost težav, katerim je treba pomoči; sramot, katere je treba oprati; oklepov, katere je treba razbiti; — gomila groznih nalog, pisanih s krvavimi črkami: po vsem tem te neizmerna ta nerednost užali. Tudi čut radovednosti se bolj otopi, kakor zadovolji s tisto neskončno različnostjo čudnih stvari. Kako skrivnosten premen se zgodi v človeški duši! Ni še preteklo četrt ure, kar sem prišel na most, pa sem se bil že naslonil na ograjo, ter malomarno črtal s svinčnikom nekaj po lesu ter si zdihaje pravil, da je nekaj resnice v onem izreku Staëlice: da je potovanje izmed najžalostnejših zabav.

Carigrad, turško mesto.

Da si opomoreš od te omotice, je najbolje, do udariš po kateri onih ulicic, ki se vijo čez griče carigradske. Tukaj vlada popolni mir, tu moreš v vsakem prizoru opazovati oni skrivnostni in ljubosumni uzhod, ki se ne vidi na drugem obrežju Zlatega roga; vidiš ga le takorekoč povrhom ali mimogrede v oni zmesi evropskega življenja. Tukaj je vse popolnem vzhodno. Ako hodiš le četrt ure, ne vidiš nikogar več, ne slišiš več nobenega šuma. Po jedni in po drugi strani so vse hiše lesene, silno naci-frane, katerih prvo nadstropje čepi pri tleh,

drugo pa strši čez spodnje. Okna imajo spredaj kakor nekakošen kor ali verandico, od vseh strani obloženo s steklom, zaprto s prav gostimi lesenimi rešetki, kar se ti zdi kakor skrinjice, obešene na hiše, ter daje ulicam poseben pogled otožnosti in skrivnosti.

Ulice so časih tako ozke, da se hiše s svojimi kraji skoro stikajo, in tako se dolgo hodi po senci onih tičnic, prav Turkinjam pod nogami, ki prebijejo v njih velik del dneva, in iz katerih vidijo le prav tanko potezo neba. Vsa vrata so zaprta, pritalna okna zadelana z rešetki; vse diha nezupanje in ljubosumnost, kakor bi hodil po mestu, polnem samostanov. Časih slišiš smeh, ko pa vzdigneš glavo, vidiš skozi poko nekaj las in plamečce očesce, ki mahoma izgine. Na nekaterih krajih zadeneš na živahen in tih pogovor z jedne strani ulice na drugo, ki ta hip preneha na topot tvojega stopaja. Mimogrede si zmedel kdo ve kako mrežo opravljanja in spletek. Ti ne vidiš nikogar, pa tisoč oči vidi tebe; sam si, in vendar čutiš, da si na sredi gneče ljudij. Rad bi odišel, da bi te ne opazili, pa pritajuješ stopaj, hodiš skromno, ter brzdaš pogled. Toda vrata, ki se odpro, okno, ki se zapre, preplaši te hitro kakor močan ropot. (Dalje prih.)

službeni jezik za Galicijo, kateri jezik pa ni nemški, utegne obveljati tudi Pražakova naredba za narod češki treh kronovin, katerim je namenjen. Ista moč, ki je dala veljavo Galiciji, utegne dati veljavo tudi Češki, Moravski in Šleski!

Tudi duvalizem je ustvaril oblike in moči, katerim ni treba ozirati se na drugo v narodnem oziru, kakor na to, kar je posledica duvalizma. Torej je ustava od l. 1867 tudi za Cislitavijo zasloba za narodnostne zadeve, po tem takem tudi za Pražakovo naredbo. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. novembra

Ker so **obrotni nadzorniki** preobloženi z delom, boče jim vlada dati asistente. Po božiči bode vlada zahtevala od državnega zbora za to potrebne kredite. Asistenti bodo pred vsem opravljali pisanja, da bodo nadzorniki sami imeli več časa za nadzorovanje tovarn. Izmej asistentov se bodo v prihodnje jemali obrtni nadzorniki. Pod vodstvom nadzornikov se bodo usposabljali za ta poklic ter vlada ne bode več imela tacihtav dobiti sposobnih oseb za nadzornike, kakor do sedaj.

Gališki deželni maršal Zybliekievicz je za plučnico zbolel in zategadelj dal svojo ostavko. Govori se, da bode sedaj knez Adam Sapieha imenovan deželnim maršalom.

Vnanje države.

Bolgarsko veliko sebranje odgovorilo je na regentstva poročilo tako-le: „Narodno sebranje priznava prizadevanje regentstva, da varuje pravice državljanov, ohrani deželi mir in red, ter mu izreka popolno zaupanje. Narodno sebranje je prepričano, da bode regentstvo še nadalje z enakim samozatajevanjem vodilo državne posle, dokler izvoljenec naroda ne prevzame prestola. Narodno sebranje priznava, da je bila nujna potreba, da se je sklicalo, ter je to želel ves narod. Brez odlašanja bode volilo kneza, da drago domovino reši iz krize, v katero so jo pahili. — Živela nezavisna Bolgarska!“ — Če tudi se je iz Sofije poročalo, da bode že danes volitev kneza, vendar je to še jako dvomljivo. Kakor se poroča „Pol. Corr.“ iz Kodanja, princ Valdemar nič kaj ne mara prevzeti bolgarskega prestola. Toliko je gotovo, da bode princ Valdemar volitev odklonil, ko bi ga izvolilo sebranje, katerega ne priznava Rusija. Slednja pa še tudi ni nič vprašala princa Valdemarja, če bi prevzel bolgarski prestol. Pa tudi noben drug princ ne bode pri sedanjih razmerah maral prevzeti bolgarskega prestola. Rusija dozda še ni prav nič se izjavila, kdo bi jej bil dovoljen za bolgarskega kneza. Da se bolgarsko vprašanje reši, povprašala je Avstrija zaupljivo v Peterburgu, kateri kandidat bi bil Rusiji po volji. Kakor poročajo nemški in angleški listi, je ustajo v Burgasu pouzročil general Kaulbars sam. Poročil je tamošnjemu ruskemu konzulu brzojavno, da je odstavljeno regentstvo, ker so regenti in ministri že zaprti. Ta telegram se je hitro širil, in ker so mu nekateri verjeli, je nekaj vojakov potegnilo z rusko stranko. Ko so pa ustajniki zvedeli, da regentstvo še ni odstranjeno, so se pa hitro udali. Vojde ustaje so ušli deloma v ruski konzulat, deloma pa na neko rusko vojno ladjo, ki je čakala v pristanišči, da na njo beže uporniki, ko bi se ustaja ne posrečila. Ruskega kapitana No bakova so bolgarska oblastva prišla in zaprla. Ruski konzul je zahteval, da ga izpuste. Prefekt je odgovoril, da ga bodo takoj izročili ruskim oblastvom, ko bode preiskava proti upornikom končana, toliko časa ga pa hočejo obdržati, ker sodišče potrebuje njegovih izpovedeb. — Ruski konzul v Ruščuku je nagovarjal prefekta, da naj pojde v Trnovo in sporoči vladi, da bi Rusija ne ugovarjala, ko bi Bolgari volili generala Gurka ali pa grofa Ignatjeva knezom. Prefekt je pa takoj uganil, da bi se ga ruski konzul le za nekaj dnij rad znebil, da bi v njegovej odsotnosti napravil kak upor. Naznanil je tedaj konzulu, da sam ne pojde v Trnovo, ampak hoče brzojavno izvesti vladi ruske želje. S tem pa konzul ni bil nič kaj zadovoljen.

Razmere v **Vzhodni Rumeliji** so jako kritične in dvomiti se mora, da bi bolgarska vlada mogla še dolgo časa vzdržati red. Pomnožila je posadke v Plovdivu, Kazanliku, Tatar-Bazardžiku in Karlovem. Posebno po vaseh se narod pripravlja k upor. Jako vznemirjive vesti je vlada dobila iz Kara-Agača, Avret-Alana, Balako in Peruštice. Bolgarska vlada o teh neredih še molči, ker misli, da je bolje prikrivati pravi položaj. „Wiener Allgemeine Zeitung“ piše se iz Plovdiva, da je tamošnje prebivalstvo jako vznemirjeno, ker se v sosednjih vaseh kmetje pripravljajo, da napadejo mesto. Resni neredi bili so že v Peruštici, Abraslaru in Ponajurištu. Le energičnemu postopanju bolgarske vlade se je zahvaliti, da se še puntarsko gibanje ni bolj razširilo. Vojška sila pa tukaj le težko kaj opravi, ker narod je vajen umikati se sili orožja že od turških časov sem. Če so Turki zatrli kako ustajo, buknil je ustanek drugej, tako da so bila oblastva neprestano vznemirjena. Ravno tako je tudi sedaj. Ko je v Peruštici eskadron

konjice razgural ustajnike, so se slednji umaknili v gore, kajti ta vas je pod Rodopskimi gorami, 23 kilometrov od Plovdiva. Konjica se je vrnila, v vasi ostal je oddelek žandarmerije. Sedaj pa pride poročilo, da je buknil ustanek v Panajurištu pod balkanskimi gorami in se je bati ustaje v Karlovem. Po noči v Plovdivu hodijo po mestu močni oddelki vojakov. Po mostu čez Marico vojaki nikogar ne pustje. Prebivalci se skrivajo po kletih v strahu, da kmetje in opolčenci pridero v mesto.

Prihod vojnih ladij pred Varno je poslednji poskus **ruske vlade Bolgarijo** mirnim potom prisiliti, da se udá ruskim željam. Ako se bode bolgarska vlada še nadalje ustavljala ruskim željam, bodo pa Rusi zasedli Bolgarijo, za kar je že vse pripravljeno. Neko drugo poročilo pa trdi, da je Rusija odločno zagotovila Dunajske in Berolinske vladi, da ne misli niti na parcijelno okupacijo Bolgarske. Odnosaji mej **ruskim** agentom generalom Kaulbarsom in **nemškim** agentom Tillmannom v Sofiji so jako napeti. Kaulbars dolži Tillmanna, da nasproti instrukcijam svoje vlade podpira Rusiji sovražno delovanje avstrijskega zastopnika.

Ruski generalni major knez Dolgorukov, do sedaj vojaški pooblaščenec v Berolinu, kateremu car posebno zaupa, pojde v važnej specialnej misiji v Teheran, podpolkovnik Putiat, podnačelnik azijskega oddelka generalnega štaba, pa v Peking. Vse kaže, da hoče Rusija energičneje postopati proti Angliji v Srednji Aziji.

Italijanski zbornici snideta se 23. t. m. Začeli se bode takoj posvetovati o budgetu.

Francoski veleposlanik v Londonu naznanil je angleški vladi željo Francoske, da bi Angleži kmalu izpraznili **Egipt** ali pa vsaj določili obrok, do kdaj mislijo ostaviti to deželo. Hkratu je Freycinet povprašal druge vlade, kako mislijo o tej stvari. Turčija in Rusija sta ugodno odgovorili, Avstrija in Nemčija jako zdržljivo, vendar sta dali razumeti, da angleška okupacija Egipta ne sme biti trajna, neugodno za Francijo je pa odgovorila samo Italija.

Dopisi.

Iz Šiške 9. novembra. [Izv. dop.] V Gorenji Šiški je jedini nemškutar g. Galé, kar se ve da ne bi bilo nič posebnega, če bi on ne bil ob jednem župan in šolski nadzornik. Zakaj da so se mu te časti podelile, tega ni iskati v njegovih sposobnostih, nego bolj v popustljivosti tamošnjega prebivalstva, katero se bore malo briga za narodnost, za čast pa, da bi izmej sebe koga izvolili načelnikom občine, jim pa prav nič ni mari. Tako tedaj pašuje ta mož po svoji nemški volji, nemškutari okolu, ima strastno jezo na vse, kar po slovenskem diši, je dober policaj za svoje zajce itd. Te njegove lepe lastnosti so ga v zadnjem času napotile, da preletava vse hiše od severa do juga in hujska prebivalstvo zoper šolski veronauk, ki ga je do sedaj oskrbljeval pater frančiškan. Že štiri leta hodi gosp. kaplan po leti in po zimi po dvakrat na teden, letos celo trikrat poučevati šolsko mladino v veronauku, ne da bi dobil za to do sedaj le jeden krajcar. Vsled tega dovolil mu je baje krajni šolski svet proti višji potrdbi odškodnino za vožnjo v okroglem znesku 150 gld. na leto, tedaj mala svota v primeri z velikim njegovim trudom. A to je zadosti povoda za nemškega Galeta, da kmetom pripoveduje, da se jim hoče zadnji krajcar izpuliti iz žepa, da nam duhovna treba ni, ker to lahko opravi učitelj itd., in ker kmetsko prebivalstvo rado posluša, kadar se mu o davščinah govori, padajo take govornice na rodovitna tla, in namen njegov utegne imeti uspeha, ter bo znabiti priliko imel veselo vsklikniti: „pa smo jim dali tem narodnjakom in farjem“.

Za šolski vrt so tukajšnji ljudje jako uneti, odkar imajo tako izvrstnih učiteljskih močij. Na povabilo okrajnega šolskega sveta so drage volje vse za to potrebne troške dovolili, ob jednem so pa g. župana Galeta opomnili, da naj po svoji slovesno dani obljubi poskrbi, da se dotična zemlja pognoji in zorje. A obljubiti in obljubo držati je dvoje. Ne boš, pravi, in se ne zmeni dosti, če mu ljudje v obraz pravijo, da je dano besedo snedel; župan in šolski nadzornik vendar le ostane.

Take in jednake stvari se tukaj godé. Uboga domovina naša! Kedaj se bodo tvoji sinovi vzdramili in otrsli nemškutarskega jarma.

Iz Borovniške okolice 8. novembra. [Izv. dop.] „Kmetovalec“ prinesel nam je priporočilo o ustanovitvi kmetijskih zadrug, a dopisnik v dotičnem članku že sam priznava, da je ustanovitev takih zadrug težavna stvar.

Jaz se popolnem strinjam s takimi zadrugami, ki bi v resnici pomogle kmetijskemu stanu, kateri je že itak nagnjen čez rob propada! Moj namen ni danes deklamovati dalje o imenovanem dopisu, še manje kritikovati ga, — moj namen je le svetlo

odkriti, kaka težava je, ustanoviti kako društvo na deželi. Jaz imam v tej zadevi mnogo, a zgolj neugodnihkušenj.

Pred kacimi 7—8 ieti nagovarjal sem že, seveda zavedneje sosede, da bi si tu ustanovili gospodarsko društvo, katero bi bilo istega pomena, kakor kmetijska zadruga — pa kaj misliš, dragi čitatelj, kakšen odmev dobilo je moje prigovarjanje? Zasmehovanje in poleg tega še obrekovanje. Tudi sem že večkrat omenjal domače zavarovalnice proti ognju, — a vse zaman, še tako dobro ali pametno naj domačin pove, ne veruje se mu; ker je vedno resničen izrek: Nihče prorok v domačem kraju.

Kako smo pri nas še daleč za napredkom in kako nekateri skrbé za občni blagor, naj služi v neovrgljiv dokaz sledeče:

Pred kacimi 18 leti so se nekateri, ki jim je bilo napredka in zboljšanja kmetijskega stanu mari, njim na čelu g. Pajk, kot okrajni glavar, potrudili, da se je delalo za kratko cestno zvezo mej Ljubljano do Podpeči in drugimi tamošnjimi seli do Borovnice — katera kratka cestna zveza bi pač po jasnem razumu nobenemu ne škodila, pač pa gotovo slehernemu koristila.

Pri nas v Borovnici imeli smo takrat začasnega župana v osebi pokojnega J. Drašlerja, kateri je bil v resnici ne le za svoj, ampak za vse občine blagor in napredek vnet. Potrudil se je, da se je cestna črta od Podpeči do Borovnice takoj izdelala, katera sedaj že istim, ki so se jej protivili, koristi donaša. Kakor pa vsaka dobra reč le prehitro mine, tako je tudi povsem zaslužni J. D. le prenašlo se v večnost preselil, g. Pajk pa v pokoj, in malo da ni šla daljša izpeljava cestne zveze od Podpeči Črna vas-Lipe v Ljubljano s prvim v večnost, da je komaj po imenu v življenji ostala, ter mirno uživa pokojnino že nad 18 let!! Koprive pa, katerih ne vzame vsaka uima, prerastle so v teku omenjenega časa vse polje daljne cestne zveze Podpeč-Črna vas-Lipe, katera ne preseza 2000 m. tako, da moratisti, ki bi se drznili po teh koprivah kaj brskati, že imeti krokodilovo kožo.

Vsak zaveden in za napredek vnet mora vso odgovornost za to cestno zvezo zvrčati na one, ki tako potrebno in nujno delo zadržujejo in le sebi korist lovijo! Rečeno je bilo, da je šla imenovana kratka cestna zveza v pokoj. Da bi pa ne uživala nezasluzene pokojnine, napravili smo, (ne boječi se pečetih kopriv), pred kacimi štirimi leti prošnjo na slavni deželni odbor, da to stvar pospeši. Po preteku štirih let ni bilo nobenega rešila. Treba je bilo vnovič stvar podrezati ter prositi slavni deželni odbor za pospešitev izdelovanja prej imenovane cestne črte. Prošnja glasila se je od besede do besede takole:

„Slavni deželni odbor! Vsaki, kateremu so razmere v Borovnici, Preserji in teh občin okolici, ter po Ljubljanskem barji le nekoliko znane, pritrditi mora podpisanim, kako silna potreba za promet je krajša cestna zveza mej Ljubljano in Podpečjo ozioroma Preserjem, Rakitno in Borovnico. Ta cesta po večjem delu že obstoječa, je le nekoliko, morda da ne za celih 2000 m. mej Lipami — Dolgi graben, Podpeč pretrgana. Skoro 10 let že potezata se okrajni cestni odbor okolice Ljubljanske in Vrhnjski zato, da bi se dodelala ta pretrgana kratka črta. Na pomoč je bil hitel l. 1878 in 1879 Ljubljanski mestni odbor sam, in je sklenil, da glavno mesto prevzame prav rado zadevni del ceste. Leta 1881 predložil je cestni odbor Ljubljanske okolice tehnični načrt s proračunom vred.

Leto pozneje uložili smo prošnjo do visokega deželnega odbora, da bi izvolil dognati omenjeno cesto. Toda zaman! O prošnji nismo dobili rešitve, zavzeta cestna zastopa, pri katerih smo popraševali, ne znata uzrokov, zakaj je vse zaostalo.

Mislimo, da nam nij treba na široko razlagati potrebe i nujnosti omenjene ceste, saj je to itak obče znano, in da nam visoki deželni odbor ne bode štel v zlo, ako smo letos že v drugo prisiljeni prositi, da bi slavnosti izvolil primernim potom posredovati, da bi se navedena cesta, brž ko le mogoče dognala, in da bi nam prijavil, kdaj se nam je nadejati povoljne konečne rešitve o tej zadevi. Navedeno prošnjo spisal sem na priporočilo družih ceste željnih ter jo poslal najprvo v podpis županstvu Borovniškemu, s prošnjo, da je bolje, ako je še več družih posestnikov podpiše, ter se potem odpošlje, Preserskemu županstvu v daljše podpisovanje.

Pa čudo! Prošnja ni našla pričakovane podpore pri županstvu in vrnila se mi je brez podpisa. To jasno govori in družega komentara ne treba.

Dolski.

Domače stvari.

— (K petdesetletnici Ivana Kukuljevića) so mej drugim brzojavno čestitali: Gosp. Josip Maru v imenu „Matice Slovenske“, dr. Vošnjak v imenu „Slovenskega pisateljskega društva“, Davorin Trstenjak „starac Ilir iz Štajera“.

— (F. Z. M. baron Kuhn) imenovan je na mesto pokojnega Beusta kanclerjem Marije Terezije reda.

— (Umrli) je predvčeraj v Ljubljani general Makso vitez Köhler, ki je bil zadnje čase brigadir v Pragi, po 14 mesečni mučni bolezni, 56 let star. Ranjki je služil v domačem 17. pešpolku baron Kuhn in bil dlje časa pobočnik pri F. Z. M. baronu Kuhn, potem pa v Dalmaciji pri generalih Rodiči in Jovanoviči. Z domačim pešpolkom je bil l. 1848 in 1849 na Italijanskem. Odlikovan je bil z redom železne krone III. vrste, s častniškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo, z vojno in papeževo svetinjo.

— (Sv. Elizabete semenj) v Ljubljani bode v ponedeljek 22. t. m. na sv. Cecilije dan.

— (V Ljubljani) pala je danes dopoldne Rekarjeva dekla s sv. Petra predmestja. Kakor se nam je izvestilo, rešil jo je vojak in potegnil že skoro nezavestno na nabrežje.

— (Vabilo na večerno zabavo), katero priredi Kropinsko-Kamnogoriško-Dobravsko podružnica družbe sv. Cirila in Metoda 14. novembra 1886 ob 6¹/₂ uri zvečer pri gospodu Valentinu Klinarji v Kropi. — Vspored: 1. Slavnostni govor. — 2. „Pozdravljam te, gorenska stran“. Zbor. — 3. „Slovo od lastovke“. Čveterospev. — 4. „Blagovestnikom“. Zložil S. Gregorčič. Deklamacija. — 5. „Domovini“. Zbor s tenor. in bariton-solo. — 6. „Tičica gozdna“. Čveterospev. — 7. „Pevčeva kletev“. Poslovenil Cegnar. Deklamacija. — 8. „Popotovanje naše veselje“. Zbor. — 9. Tombola. Po tomboli prosta zabava. — Ustopnina za osobo 10 kr. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. — Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Dijaška kuhinja na Ptui) vrlo prospeva. Z veseljem objavljamo čitajočemu občinstvu, da so znova darovali znatne svote nastopni gg: Jos Zelenik, odgojitelj v Bechini na Češkem, 30 gld., o. Aleksander Sovič, župnik pri sv. Trojici v Halozah, 15 gld., Vinko Sevšek, farni oskrbnik v Dvoru na Koroškem, 5 gld., Slovenci v Ljubnem na gornjem Štajerskem 5 gld. na mesec, Fr. Dovnik, duhoven pri sv. Petru pod Gradcem, 2 gld. Vsem blagim duhovnikom slava in prisrčna zahvala! Za nadaljne milodare prosi vse Slovence č. g. o. Benedikt Hrtiš, gvardijan na Ptui.

— (Nova knjižica.) „Domoljubno deželni pomočno društvo za Kranjsko“ dalo je ravnokar na svoje stroške na slovenščino preloženo knjižico: „Žepna knjiga za nosilce ranjencev avstrijske družbe rudečega križa“ na svetlo. Na to knjižico opozarjamo posebno one, kateri se hote v sili posvetiti prostovoljnemu zdravstvenemu poslu. Knjiga stane 46 kr.

— (Deželno domoljubno pomočno društvo za Kranjsko) naznanja, da je vsled sporazumljenja mej vodstvom avstrijske družbe rudečega križa in vojnim ministerstvom vsprejelo dne 29. maja t. l. v svoje varstvo in upravo zdaj v garnizijski bolnici Ljubljanski v varstvu se nahajajočo obleko za moštvo z drugo opravo vred, kakor tudi na Ljubljanskem polji nahajajočo se zalogo z vozovjem za nosilce ranjencev kolona štev. 16. — Takoj, ko je društvo prevzelo vse to v svojo upravo, razširilo se je delovanje in delokrog društva, oziroma njegovega odbora, kajti takoj so se morale na poslopji shraniti zvršiti nekatere poprave. Dotične poprave in dogradbe izvršili so dotični podjetniki s pomočjo in pod vodstvom c. kr. inženjerja g. Ivana Böltza v popolno zadovoljnost in društveno vodstvo avstrijske družbe rudečega križa na Dunaji izrazilo je v posebnem pismu omenjenemu stavbinskemu uradniku svojo zahvalo za njegovo strokovnjsko pomoč ter domoljubno in nesebično delovanje.

— („Glas Crnogorca“) ima v poslednji številki na prvem mestu dogovor mej Črnogoro in Vatikanom glede katolikov v Črnigori. Dogovor od-

likuje se po lapidarni točnosti in je pisan v srbskem in italijanskem jeziku.

— (Iz Komende pri Kamniku.) V noči mej 8. in 9. t. m. imeli smo strašno nevihto. Treskalo je in se bliskalo tako, da bi človek mislil na „pasje dni“. Sapa podrla je par kozolcev v okolici. V vasi Mlaka pa je treščilo v skedenj bajtarja „Olipa“. Le jakosti in neumornemu delu prebivalstva se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil čez vso vas.

— (Razpisano) je mesto pristava pri ravnateljstvu pomožnih uradov v Gradci. Prošnje do 24. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trnovo 10. novembra. Veliko sebranje izvolilo princa Valdemarja knezom bolgarskim.

Trnovo 10. novembra. V sebranja tajni seji razlagal je Stambulov, zakaj da je princ Battenberg nemogoč. Potezal se je za volitev Valdemarja in pretil, da bode vlada odstopila, ko bi sebranje izvolilo Battenberga. Tudi nekdanji vodja Battenbergove stranke, Stojanov, je priporočal volitev Valdemarja. Naposled dosseglo se je zjedinjenje glede volitve Valdemarja, ki bode gotovo izvoljen.

London 10. novembra. Na lordmajorjevem banketu izjavil Salisbury, da bode Angleška v bolgarskem vprašanju v sporazumljenju z vlastmi ravnala. Angleški interesi sedaj v bolgarskem vprašanju neso neposredno prizadeti. Močno udeležena pa je v tem vprašanju Avstro-Ogerska, katere soviti imajo velik upliv na angleško vlado. Govornik upa, da se mir ohrani.

London 9. novembra. Oblastva so vse potrebno ukrenila, da socijalisti danes ne bodo motili redu. Močni oddelki redarjev so postavljeni pri uhodih na Trafalgar-square, pri sodiščih in na drugih krajih, koder pojde lordmajorjeva procesija. Vsa pehota in konjica je pripravljena, da če treba policiji pomaga. Vrata in okna bančnih hiš in prodajalnic, kakor tudi drugih javnih poslopij, mimo katerih pojde procesija in v mnogih ulicah na vzhodni strani mesta so z barikadami zavarovana.

London 9. novembra. Po lordmajorjevi procesiji šlo nekoliko stotin ljudij iz nižjih stanov na Trafalgar-Square, kjer so se zbrali okolu Nelsonove sohe. Ob enem razvilo se je več malih rudečih zastav. Nekateri vodje socijalistov poskušali so govoriti, a ker je bil velik hrup, se neso daleč čuli. Policija je nekaj časa mirno gledala, potem pa socijaliste razpodila od sohe in razgnala množico, pri čemer jo je podpirala konjica.

London 9. novembra. Lordmajorjeva procesija vršila se je brez nereda.

Levov 9. novembra. Požar v Hirovu uničil 40 hiš. Kolodvor so še le po prihodu dveh rešilnih vlakov oteli. Jeden ognjegasec in dva otroka zgoreli.

Razne vesti.

* (Pokojni Beust,) ki je z ogromnimi dolgovi prišel s Saksonskega na Dunaj, zapustil je jako lepo premoženje. Razen graščine Altenberg bil je solastnik dveh salin, imel je mnogo vrednostnih papirjev, delnic in prioritet, ki so mu donasale veliko tisoč dohodkov na leto, imel mnogo dijamantov in dragocenosti. Svoji soprogi volil je v oporoki 15.000 mark na leto. Iz tega se vidi, da je mož v Avstriji imel jako veliko srečo in da se ga je denar kar prijel.

* (Srečno mesto) je Halas na Ogerskem. Iz znanega posojila za bedne v peštanskem komitatu dobilo je te dni 300 gld. V Halasu izhajajoč list to naznanja rekoč: Denar imamo, a kje so bedni in potrebni?

* (Nov svetovni jezik.) Ni dovolj, da že neblagolglasni „volapük“ po vseh listih straši, izumil je bavarski pivopivec Bachmaier zopet nov svetovni jezik, katerega je krstil „Pasigraphie“. Jan Bobula v Budimpešti je dotično knjigo na madjarski jezik prevel in jo naučnemu ministru Trefortu posvetil. Nekdaj iskreni Slovak Bobula je pač že da leč zagazil, da okolu Treforta klečeplazi.

* (Koliko stoje delavski „štrajki“) vidi se iz rudniških izveštij v Belgiji. V okraji Hennegau delavci meseca februarja in marca 26 dni neso delali. S tem potratili so 282.000 delavnikov in 793.800 frankov mezde, posestnikom pa je vsled tega odšlo 191.000 ton premoga. Povprek znašala je letos delavčeva letna mezda 796 frankov, lani pa 911 frankov, torej se je vsled „štrajkov“ zmanjšala za 115 frankov, to je za 15%.

* (Obdačenje samcev.) Francoski zbornici predložil se bode v kratkem načrt zakona, po katerem se imajo samci obdačiti. Iz statistike preteklega leta je razvidno, da je samo v Parizu 490.104 neoženjenih mož in 416.459 neomoženih žensk, dočim je oženjenih mož le 379.279, omoženih žensk pa 381.754. Pri tem pa se udovci in udove neso v poštev jemali. Tudi po ostali Francoski kaže se isto razmerje. Po vsej Francoski je nad 2 milijona samcev, katerim bolj ugaja brezskrbni samski stan, nego vse naslade zakonskega življenja. No, z novim zakonom obdačila se bode tudi samcev prostost in treba bode zlato svobodo leto za letom v gotovem denarji plačevati.

* (Osveta deklice.) Iz Palerma se piše: V bližnjem mestu Carini je ljubezen dveh mladih ljudi jako žalostno končala. Pred nekoliko časa seznanil se je mlad mož, Di Gregoris, z jako lepo deklico. Prisegel jej je večno zvestobo ter jej obljubil, da jo vzame za ženo. Predno pa je obljubo spolnil, porodila je deklica sinka. Kmalu potem je Di Gregoris začel znanje z drugo deklico iz jako bogate hiše. Poroka s slednjo je bila že določena, ko zapuščena ljubica o tem izve. Ugovarjala je tej zakonski zvezi, ker je pa bil njen ugovor brez uspeha, je sklenila nezvestega ljubimca umoriti. Kupila je revolver in z njim ustrelila Di Gregorisa, šetajočega po mestnem trgu. Kroglja prodrla je Di Gregoristu prsi in ranjen je tako hudo, da je njegova smrt neizogibna. Deklico so prijeli in zaprli.

* (Loterijska srečka.) Prileten samec imel je brdsko služkinjo, katera je nekega jutra prišla k njemu proseč: „Prosim Vas, dajte mi od moje mezde 10 mark naprej, po noči se mi je sanjalo, da bode pri žrebanju državne loterije št. 41.144 zadela prvi dobiček. Hočem si to srečko kupiti.“ Dobrodušni gospod dal jej je zaprosenih 10 mark in služkinja je odšla po srečko. Malo dni pozneje dobi samec izkaz izžrebanih srečk v roke in vidi v svoje veliko začudenje, da je številka njegove služkinje 500.000 mark zadela. Hitro se odloči in odide domov in ko se je zagotovil, da služkinja še ničesar ne sluti, ponudil jej je ženitev, katere se služkinja ni prav nič branila. Čez par dni bila je poroka in po poroki vprašal je srečni ženin: „Draga moja, kje pa imaš srečko, ki si jo takrat za 10 mark kupila?“ — „Srečko? Srečko? Saj je nesem kupila. Idoč v loterijo zagledala sem v neki prodajalnici kaj lep klobuk za 10 mark, in nesem se mogla premagati“ . . .

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene kri čisteče pile svete Elizabete, (817-2)

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano sredstvo proti zabasanju. — 1 škatljica à 15 pil 15 kr., 1 zavoje = 120 pil 1 gld. a. v. — Pred ponarejanjem se jako svari. — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rudeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse. — Dobivajo se v lekarni G. Piccoli.

Tržne cene v Ljubljani

dné 10. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	4 71	Surovo maslo,	88
Ječmen,	4 06	Jajce, jedno	25
Oves,	2 92	Mleko, liter	8
Ajda,	3 74	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 39	Telečje	58
Koruz,	5	Svinjsko	60
Krompir,	2 68	Koštrunovo	30
Leča,	10	Pišanec	35
Grah,	11	Golob	18
Pižol,	11	Seno, 100 kilo	2 68
Maslo, kgr.	90	Slama,	2 68
Mast,	68	Drva trda, 4 metr.	6 40
Speh frišen,	60	„ mehka, „	4 10

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
9. nov.	7. zjutraj	727-79 mm.	10° 8' C	sl. jz.	obl.	4-40 mm.
	2. pop.	727-43 mm.	13° 6' C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	728-83 mm.	7° 4' C	sl. vzh.	jas.	dežja.
Srednja temperatura 10° 6', za 5° 6' nad normalom.						

Dunajska borza

dné 10. novembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 60	kr.
Srebrna renta	84	65
Zlata renta	113	25
5% marona renta	100	25
Akcie narodne banke	871	—
Kreditne akcije	282	50
London	125	35
Srebro	—	—
Napol.	9	90
C. kr. cekini	5	91
Nemške marke	61	30
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	171
Ogrska zlata renta 4%	102	90
Ogrska papirna renta 5%	92	60
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	117
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—

Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	gld.	—	kr.
Kreditne srečke	100	g	176	75
Rudolfove srečke	10	g	18	75
Akcije anglo-avstr. banke	120	g	111	30
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.			204	—

Št. 7179.

Razglas.

(826—2)

V našem založništvu je izšla in se dobi po vseh knjižničarjih knjiga:

Zlatorog. Planinska pravljica R. Baumbach.

Z dovoljenjem pisateljevim in založnikovim preložil ANTON FUNTEK.
Cena elegantno vezani knjižici 2 gld.

Anton Funtek, dobro poznat po svojih znamenitih pesniških proizvodih, podaril je slovenskemu narodu s svojim prevodom Baumbachove poezije »Zlatorog«, ki se je kot pravljica do današnjega dne ohranila pri vseh pastirjih v dolih triglavskega pogorja, prekrasno darilo. Knjižica, ki je bogata in najlepše opremljena, bo gotovo vse rodoljube zelo obradostila, ki imajo srce in smisel na ta pesniški umotvor, čegar dejanje se vrši na našem romantičnem Gorenjskem.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

(717—5)

Vsi veščaki in učenjaki
zjedini so se v tem, da je

zdravilstveno parno ribje olje

najboljše olje te vrste. — Samo to parno ribje olje ima svoj neovrgljiv učinek, jedino samo to olje prenaša želo-dec brez težave; ker se uporabljajo pri njega izdelovanju le najsvežjša ribja jetra, iz kojih se s pomočjo parne vročine izceja čisto bledorumenno olje, popolnem prosto vseh jedkih in gnjilobnih tvarin. To parno ribje olje prodaja vedno sveže in najboljše baže

LEKARNA PICCOLI-jeva

„pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti.
Cena steklenici 60 kr.

Častito občinstvo se prosi, da zahteva vedno le parno ribje olje, koje treba dobro razločevati od nižje vrste temno-rumenega olja, ki se izdeluje iz bolj ali manj žarkih jeter in vsled svojih pokvarjenih organskih tvarin želo-dec zelo obtežuje in pokvari. (759—5)

Štacunska deklica,

z dobrimi priporočili, slovenskega in nemškega jezika zmožna, se takoj vsprejme. — Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (828—2)

Št. 17.860.

(813—3)

Ustanove za sirote.

Pri podpisnem magistratu izpraznjeni sta sledeči dve ustanovi za sirote:

1. Jožefe Jalenove ustanova, znašajoča 42 gld. na leto, do katere imajo pravico ubogi otroci, ki so v frančiškanski, št. peterski ali št. jakobski fari rojeni in nimajo več starišev, do 14. leta.

2. Marije Paušekove ustanova, znašajoča 20 gld. na leto, do katere imajo pravico ubogi in osiroteli ljubljanski otroci.

Prošnje za ti dve ustanovi uložiti je do 20. novembra letos pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 25. oktobra 1886.

Za zimsko zdravljenje!

Nova napolnitev

medicinalnega

(ki se pa ne sme zamenjati s tovarniškim ribjim oljem)

ribjega olja.

Pristno in jedino zdravilno.

1 steklenica 60 kr., dvojne velikosti 1 gold.

Prodaja (802—3)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Ivan Zbogor.

Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Kržišnik. — Ml. 8°, 198 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Selski župnik.

Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 208 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Tulci:
9. novembra.
Pri steznju: Kurtz z Dunaja, Gusev iz Prage, Grünfeld iz Zagreba, Mecks z Dunaja, Kette iz Kočevja, Zeleny iz Pulje, Link iz Gradca, Stein z Dunaja.
Pri steznju: Benhacker z Dunaja, Gzelak iz Brna, Bartl z Dunaja, Kerack iz Budimpešte, Ilie z Dunaja, Nagl iz Gradca.

Kupite s timo
priporočila po najnižji ceni
„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

Zrebanje že prihodnji mesec.

Kinscem SREČKE à 1 gld. 11 srečk 10 gld. 11 samo 10 gld.

Glavni dobitok v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odtegljajem 20% || 4788 denarnih dobitkov.

Kinscem-srečke dobivajo se
v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba:
Budimpešta, Waitznergasse 6. (787—15)

Fin med v satovji

à kilo 60 kr.

dobiva se pri (680—16)

OROSLAVU DOLENCU,

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 10.

Pošilja se tudi po pošti od 1 kilo naprej proti povzetji ali predplačilu.